

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu
i Finansów**

Warszawa, dnia 21 grudnia 2010 r.

**Pani
Bogumiła FRELISZEK
Naczelnik
Pierwszego Urzędu Skarbowego
Warszawa Śródmieście**

KBF-4101-05-05/2010
P/10/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu i Finansów – skontrolowała Pierwszy Urząd Skarbowy Warszawa Śródmieście, zwany w dalszej treści Urzędem, w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej podatkiem od gier. Kontrolę objęto okres od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r. W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 24 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Naczelnik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu Skarbowego w zakresie objętym kontrolą.

1. W latach 2008-2009 wystąpił znaczny wzrost dochodów z tytułu podatku od gier. W 2008 r. wyniosły one 45.959,5 tys. zł (wzrost o 46,8% w stosunku do 2007 r.), a zrealizowane od stycznia do października 2009 r. wyniosły 74.330,5 tys. zł. Zwiększenie dochodów z podatku od gier spowodowane było między innymi wzrostem liczby podatników urządzających gry na automatach o niskich wygranych oraz liczby eksploatowanych automatów.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Pomimo wzrostu liczby podatników i potencjalnych nieprawidłowości w tym obszarze, a także zaleceń Ministerstwa Finansów², Naczelnik Urzędu w latach 2008-2009 (do 30 października 2009 r.) nie przeprowadzał kontroli w zakresie podatku od gier, jak również nie kierował do innych uprawnionych organów wniosków o przeprowadzenie kontroli u podatników tego podatku. Postępowanie Urzędu polegało na przyjmowaniu deklaracji podatkowych oraz monitorowaniu wpłat bez kontroli prawidłowości podstaw opodatkowania.

2. Wyniki szczegółowego badania 84 deklaracji podatku od gier na kwotę 36.208,3 tys. zł³ wykazały, że 81 deklaracji wprowadzono i zatwierdzono w systemie Poltax oraz Poltax2B, jak i zaksięgowano na kartach kontowych podatników, w przeciągu 30 dni od daty wpływu do Urzędu. W przypadku 3 deklaracji stwierdzono opóźnienia. Jedną deklarację na kwotę 443,0 tys. zł zatwierdzono w systemie Poltax2B oraz zaksięgowano na karcie kontowej podatnika po upływie miesiąca od daty zatwierdzenia i wprowadzenia do systemu Poltax. Natomiast 2 deklaracje na kwotę 505,2 tys. zł wprowadzono i zatwierdzono w systemie Poltax i w Poltax2B oraz zaksięgowano na kartach kontowych podatników po upływie miesiąca od daty wpływu do Urzędu. Efektem opóźnienia w ewidencjonowaniu (jednej z wymienionych deklaracji) było zaniżenie o 265,5 tys. zł wartości należności w podatku od gier wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych na dzień 30 czerwca 2008 r.⁴

Analiza 84 deklaracji wykazała, że Urząd nie przeprowadzał czynności kontrolnych oraz sprawdzających innych niż formalne i rachunkowe sprawdzenie danych w dokumentach składanych przez podatników podatku od gier. Np. [...] ⁵ wykazywała mniejszą z miesiąca na miesiąc liczbę eksploatowanych automatów, równolegle nie wykazując automatów, które utraciły ważność oraz automatów czasowo zawieszonych. Do dnia zakończenia kontroli Urząd nie podjął czynności mających na celu ustalenie przyczyn deklarowania przez podatnika mniejszej liczby eksploatowanych automatów. Zdaniem NIK, powyższe stanowiło podstawę przeprowadzenia przez Urząd co najmniej czynności sprawdzających.

3. Wskaźnik efektywności egzekucji zaległości w podatku od gier⁶ w 2009 r. wyniósł 0,21% podczas gdy w latach 2007-2008 – 0,03%. W I półroczu 2010 r. nie wyegzekwowano żadnych środków.

Zaległości w podatku od gier na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosły 4.966,6 tys. zł i w [...] ⁷

² Zgodnie z Wytocznymi Ministra Finansów dla urzędów i izb skarbowych na rok 2008 oraz 2009, urzędy skarbowe zobowiązane zostały do kontroli prawidłowości i terminowości rozliczania się z podatku od gier przez podatników tego podatku.

³ W tym 63 deklaracji POG-R na kwotę 29.646,1 tys. zł oraz 21 deklaracji POG-3A na kwotę 6.562,2 tys. zł.

⁴ W sprawozdaniu Rb-27 na dzień 30.06.2008 r. w rozdziale 75614 w § 0050 wykazano należności z tytułu podatku od gier w kwocie 23.978,8 tys. zł zamiast 24.244,3 tys. zł.

⁵ Wyłączenia dokonano przez NIK na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) zwanej dalej uodip oraz art. 297 i art. 298 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) zwanej dalej Op. – tajemnica skarbową.

⁶ Wskaźnik efektywności egzekucji zaległości podatku od gier liczony jako kwota wyegzekwowanych zaległości do kwoty objętej tytułami wykonawczymi.

⁷ Wyłączenia dokonano przez NIK na podstawie art. 5 ust. 1 uodip oraz art. 297 i art. 298 Op.

- 3.1. W ewidencji jako zaległości w podatku od gier na dzień 31 grudnia 2009 r. wykazano również zobowiązania[...]⁸, które pomimo podejmowanych przez Naczelnika Urzędu oraz Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa Ursynów działań nie zostały wyegzekwowane i z dniem 31 grudnia 2005 r. uległy przedawnieniu. Dnia 19 lutego 2007 r. wpłynęło do Urzędu postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez organ egzekucyjny, jednak zaległości odpisano dopiero 30 czerwca 2010 r. Takie działanie doprowadziło do zawyżenia stanu zaległości w podatku od gier w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 za 2007, 2008 oraz 2009 r.
4. Analiza 7 zawiadomień o naruszeniu przepisów prawa, które wpłynęły do komórki spraw karnych skarbowych Urzędu w okresie objętym kontrolą wykazała, że w przypadku 3 zawiadomień zewnętrznych nie stwierdzono opóźnień w nadaniu im biegu. Natomiast w przypadku 4 zawiadomień wewnętrznych, dotyczących nieterminowego składania deklaracji POG-R, stwierdzono opóźnienia w prowadzeniu postępowań wynoszące od 9 do 24 miesięcy. Dotyczyło to deklaracji, złożonych w jednym przypadku – 1 dzień po terminie, w dwóch przypadkach – 2 dni oraz w jednym – 5 dni. Zadeklarowany podatek w łącznej kwocie 221,1 tys. zł wpłacono terminowo.
- W związku z opóźnieniami w prowadzeniu postępowań w przypadku 3 z 4 wyżej wymienionych spraw, zgodnie z art. 51 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy⁹, nastąpiło przedawnienie karalności, gdyż od dnia popełnienia czynu do dnia powzięcia decyzji o niewszczygnięciu postępowania upłynął ponad rok. Należy jednak wskazać, że tylko w jednym przypadku jako podstawę niewszczygnięcia postępowania powołano art. 17 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (kpk)¹⁰ wskazując przedawnienie karalności, w pozostałych art. 17 § 1 pkt 2 lub pkt 3 kpk, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego lub społeczna szkodliwość czynu jest znikoma. NIK nie neguje znikomej szkodliwości czynu, zwraca jednak uwagę, że decyzje o nienakładaniu kar należało wydać przed upływem roku.
5. Dochody z opłat pobieranych od osób wchodzących do kasyna gry w 2009 r. wyniosły 10,8 tys. zł. NIK zwraca uwagę, że wpływy z tego tytułu ewidencjonowano w § 0050 – Podatek od gier, niezgodnie z klasyfikacją dochodów określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹¹. Należy nadmienić, że Urząd dopiero w trakcie kontroli NIK podjął czynności wyjaśniające przyczyny niedokonywania w 2008 r. wpłat z tego tytułu przez podmiot zobowiązany. Ustalono, że podatnik dokonywał w 2008 r. wpłat, jednak niezgodnie z właściwością miejscową, tj. na konto Trzeciego Urzędu Skarbowego Warszawa Śródmieście.
6. Zgodnie z § 8 porozumienia z dnia 26 października 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem Izby Celnej w Warszawie a Dyrektorem Izby Skarbowej w Warszawie,

⁸ Wyłączenia dokonano przez NIK na podstawie art. 5 ust. 1 uodip oraz art. 297 i art. 298 Op.

⁹ Dz.U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 ze zm.

¹⁰ Dz.U. Nr 89, poz. 555.

¹¹ Dz.U. Nr 107, poz. 726 ze zm.

Naczelnik Urzędu wywiązał się z obowiązku i 29 października 2009 r. przekazał Naczelnikowi Urzędu Celnego I w Warszawie niezakończoną sprawę w zakresie podatku od gier. Natomiast zgodnie z pismem Ministra Finansów z dnia 6 listopada 2009 r. Naczelnik Urzędu pozostał wierzycielem jak i organem egzekucyjnym w stosunku do należności powstałych jak i postępowań egzekucyjnych wszczętych przed dniem 31 października 2009 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- weryfikację danych w zakresie ilości eksploatowanych automatów wykazanych w [...] ¹² poprzez ich porównanie z informacjami gromadzonymi przez urzędy celne,
- podjęcie skutecznych działań mających na celu wyegzekwowanie zaległych zobowiązań [...] ¹³

Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Panią Naczelnik o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Naczelnik prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹² Wyłączenia dokonano przez NIK na podstawie art. 5 ust. 1 uodip oraz art. 297 i art. 298 Op.

¹³ Wyłączenia dokonano przez NIK na podstawie art. 5 ust. 1 uodip oraz art. 297 i art. 298 Op.